

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 23ης Σεπτεμβρίου 2015*

«Εξωσυμβατική ευθύνη — Ντάμπινγκ — Εισαγωγές ορισμένων παρασκευασμένων ή διατηρημένων εσπεριδοειδών καταγωγής Κίνας — Κανονισμός (ΕΚ) 1355/2008 κηρυχθείς ανίσχυρος από το Δικαστήριο — Ζημία την οποία φέρεται ότι υπέστη η ενάγουσα κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού — Αγωγή αποζημιώσεως — Εξάντληση των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εσωτερικού δικαίου — Παραδεκτό — Κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα σε ιδιώτες — Άρθρο 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 384/96 [νυν άρθρο 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 1225/2009] — Καθήκον επιμέλειας — Αιτιώδης σύνδεσμος»

Στην υπόθεση T-205/14,

I. Schroeder KG (GmbH & Co.), με έδρα το Αμβούργο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον K. Landry, δικηγόρο,

ενάγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τον J.-P. Hix, επικουρούμενο, αρχικώς από τους D. Geradin και N. Tuominen, στη συνέχεια από τον N. Tuominen, δικηγόρους,

και

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους T. Maxian Rusche και R. Sauer,

εναγομένων,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας η οποία φέρεται ότι προκλήθηκε από την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) 1355/2008 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ και για την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού που επιβλήθηκε στις εισαγωγές ορισμένων παρασκευασμένων ή διατηρημένων εσπεριδοειδών (συγκεκριμένα μανταρινιών κ.λπ.) καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 350, σ. 35), κηρυχθέντος άκυρου με την απόφαση της 22ας Μαρτίου 2012, GLS (C-338/10, Συλλογή, EU:C:2012:158),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. E. Martins Ribeiro, πρόεδρο, S. Gervasoni (εισηγητή) και L. Madise, δικαστές,

γραμματέας: C. Heeren, υπάλληλος διοικήσεως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 17ης Μαρτίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το νομικό πλαίσιο

- 1 Το άρθρο 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 384/96 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 1996, L 56, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί (στο εξής: βασικός κανονισμός) [αντικατασταθέντος από τον κανονισμό (ΕΚ) 1225/2009 του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 343, σ. 51, διορθωτικό ΕΕ 2010, L 7, σ. 22)] ορίζει τα εξής:

«Στην περίπτωση εισαγωγών από χώρες χωρίς οικονομία αγοράς [...], η κανονική αξία καθορίζεται με βάση την τιμή ή την κατασκευασμένη αξία σε τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς, ή την τιμή από αυτή την τρίτη χώρα προς άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Κοινότητας, ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, πάνω σε κάθε άλλη λογική βάση, συμπεριλαμβανομένης της τιμής που έχει πράγματι πληρωθεί ή πρέπει να πληρωθεί στην Κοινότητα για το ομοειδές προϊόν, δεόντως προσαρμοσμένης αν χρειάζεται ώστε να συμπεριλαμβάνει ένα εύλογο περιθώριο κέρδους.

Μία κατάλληλη τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς θα επιλέγεται με εύλογο τρόπο, αφού ληφθεί δεόντως υπόψη κάθε αξιόπιστη πληροφορία διαθέσιμη κατά τη στιγμή της επιλογής. Επίσης θα λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές προθεσμίες· όπου είναι σκόπιμο, θα χρησιμοποιείται μία τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς η οποία εμπλέκεται στην ίδια έρευνα.

Οι υποκείμενοι σε έρευνα θα ενημερώνονται, αμέσως μετά την έναρξή της, σχετικά με την τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς που προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί, και θα έχουν προθεσμία δέκα ημερών για να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους.»

Ιστορικό της διαφοράς

- 2 Στις 20 Οκτωβρίου 2007, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δημοσίευσε την ανακοίνωση για την έναρξη διαδικασίας αντιντάμπινγκ σχετικά με τις εισαγωγές ορισμένων παρασκευασμένων ή διατηρημένων εσπεριδοειδών (συγκεκριμένα μανταρινιών κ.λπ.) καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ C 246, σ. 15).
- 3 Στις 2 Νοεμβρίου 2007, η ενάγουσα, I. Schroeder KG (GmbH & Co.), ζήτησε από την Επιτροπή να την περιλάβει στο δείγμα των ανεξαρτήτων εισαγωγέων το οποίο ενδέχεται να δημιουργηθεί κατά την ανακοίνωση.
- 4 Στις 4 Ιουλίου 2008, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 642/2008, για την επιβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων παρασκευασμένων ή διατηρημένων εσπεριδοειδών (συγκεκριμένα μανταρινιών κ.λπ.) καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 178, σ. 19).

- 5 Στις 18 Δεκεμβρίου 2008, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 1355/2008 για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ και για την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού που επιβλήθηκε στις εισαγωγές ορισμένων παρασκευασμένων ή διατηρημένων εσπεριδοειδών (συγκεκριμένα μανταρινιών κ.λπ.) καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 350, σ. 35).
- 6 Η ενάγουσα κατέβαλε τους δασμούς αντιντάμπινγκ που επέβαλε ο κανονισμός αυτός για τις εκ μέρους της εισαγωγές του οικείου προϊόντος και υποστηρίζει ότι τους κατέβαλε και για τις εισαγωγές στις οποίες προέβη μέσω τεσσάρων άλλων εισαγωγέων (στο εξής: τέσσερις άλλες εταιρίες).
- 7 Με απόφαση της 22ας Μαρτίου 2012, GLS (C-338/10, Συλλογή, EU:C:2012:158, σκέψη 36), το Δικαστήριο κήρυξε ανίσχυρο τον κανονισμό 1355/2008, με το σκεπτικό ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο παρέβησαν τις απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού (νυν άρθρο 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του κανονισμού 1225/2009), καθορίζοντας την κανονική αξία του επιμάχου προϊόντος με βάση τις τιμές που πράγματι καταβάλλονταν ή έπρεπε να καταβάλλονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση για ομοειδές προϊόν, χωρίς να επιδείξουν όλη την απαιτούμενη επιμέλεια προκειμένου να προσδιορίσουν την αξία αυτή με βάση τις τιμές που καταβάλλονταν για το ίδιο αυτό προϊόν σε τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς.
- 8 Κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως GLS, προπαρατεθείσας στη σκέψη 7 (EU:C:2012:158), η ενάγουσα και οι τέσσερις άλλες εταιρίες ζήτησαν την επιστροφή των δασμών που εισπράχθηκαν δυνάμει του κανονισμού 1355/2008. Τα γερμανικά κεντρικά τελωνεία επέστρεψαν τους αχρεωστήτως καταβληθέντες δασμούς.
- 9 Η ενάγουσα και οι τέσσερις άλλες εταιρίες ζήτησαν επίσης, αφενός, από τα κεντρικά τελωνεία του Hamburg-Stadt, του Duisbourg και του Krefeld (Γερμανία) την καταβολή τόκων με επιτόκιο 0,5 % μηνιαίως επί των καταβληθέντων δασμών αντιντάμπινγκ, για το διάστημα από την ημερομηνία καταβολής των δασμών αυτών μέχρι την ημερομηνία επιστροφής τους. Οι αιτήσεις αυτές, με ημερομηνία 6 και 7 Νοεμβρίου 2012, απορρίφθηκαν με αποφάσεις των οικείων τελωνείων της 8ης και της 23ης Νοεμβρίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2012 και της 3ης Απριλίου 2013. Η ενάγουσα και οι τέσσερις άλλες εταιρίες άσκησαν διοικητικές προσφυγές κατά των εν λόγω απορριπτικών αποφάσεων. Η ενάγουσα διευκρίνισε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ότι όλες οι διαδικασίες αυτές ανεστάλησαν εν αναμονή της αποφάσεως του Finanzgericht Hamburg (φορολογικού δικαστηρίου του Αμβούργου) στην υπόθεση μεταξύ της Hüpeden & Co. (GmbH & Co.) KG και των τελωνειακών αρχών.
- 10 Η ενάγουσα ζήτησε, αφετέρου, από το Συμβούλιο και την Επιτροπή, με έγγραφο της 10ης Δεκεμβρίου 2013, την αποκατάσταση της ζημίας ύψους 345 644 ευρώ που αντιστοιχούν στους τόκους των δανείων τα οποία υποχρεώθηκε να συνάψει λόγω του κανονισμού 1355/2008. Οι αιτήσεις αυτές απορρίφθηκαν με έγγραφο του Συμβουλίου της 31ης Ιανουαρίου 2014 και με έγγραφο της Επιτροπής της 14ης Φεβρουαρίου 2014.
- 11 Κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως GLS, προπαρατεθείσας στη σκέψη 7 (EU:C:2012:158), η Επιτροπή αποφάσισε, εξάλλου, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία αντιντάμπινγκ, αποκλειστικώς με σκοπό την εφαρμογή του διατακτικού της εν λόγω αποφάσεως. Κατά το πέρας της διαδικασίας αυτής, το Συμβούλιο εξέδωσε τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 158/2013, της 18ης Φεβρουαρίου 2013, για την εκ νέου επιβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων παρασκευασμένων ή διατηρημένων εσπεριδοειδών (συγκεκριμένα μανταρινιών κ.λπ.) καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 49, σ. 29), με ισχύ από τις 23 Φεβρουαρίου 2013. Δύο προδικαστικά ερωτήματα για την εκτίμηση του κύρους του κανονισμού αυτού έχουν υποβληθεί στο Δικαστήριο (συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-283/14, CM Eurologistik, και C-284/14, GLS).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 12 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 27 Μαρτίου 2014, η ενάγουσα άσκησε την υπό κρίση αγωγή.
- 13 Η Επιτροπή ζήτησε την αναστολή της παρούσας διαδικασίας, αφενός, μέχρις ότου οι εθνικές αρχές αποφανθούν οριστικώς επί των αγωγών μνεία των οποίων έγινε στη σκέψη 9 ανωτέρω, καθώς και, αφετέρου και επικουρικώς, μέχρις ότου το Δικαστήριο αποφανθεί επί των προδικαστικών ερωτημάτων που αφορούν το κύρος του κανονισμού 158/2013, τα οποία υποβλήθηκαν στις προμνησθείσες συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-283/14 και C-284/14. Η ενάγουσα και το Συμβούλιο δεν προέβαλαν αντιρρήσεις όσον αφορά τα εν λόγω αιτήματα αναστολής.
- 14 Η ενάγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να υποχρεώσει την Ένωση να της καταβάλει αποζημίωση ύψους 345 644 ευρώ, πλέον τόκων με επιτόκιο 8 % ετησίως από την ημερομηνία επιδόσεως της αποφάσεως, ή να διαπιστώσει ότι η ενάγουσα έχει δικαίωμα αποζημιώσεως·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή και το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 15 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η ενάγουσα ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο, επικουρικώς, όπως καταχωρίσθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, να διαπιστώσει με παρεμπόδιση απόφαση ότι η αγωγή της είναι παραδεκτή και ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενήργησαν παράνομα, κατά τρόπο ικανό να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Ένωσης, στη συνέχεια δε να αναστείλει την παρούσα διαδικασία μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως στη διαδικασία ενώπιον του Finanzgericht Hamburg μνεία της οποίας έγινε στη σκέψη 9 ανωτέρω.
- 16 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη·
  - να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού της αγωγής

- 17 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν, στα υπομνήματά τους, ότι η υπό κρίση αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, καθόσον η ενάγουσα δεν εξάντλησε τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας του εσωτερικού δικαίου τα οποία είναι δυνατό να καταλήξουν στην αποκατάσταση της προβαλλόμενης ζημίας.
- 18 Κατά πάγια νομολογία, η αγωγή αποζημιώσεως δυνάμει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ και του άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με το σύνολο του συστήματος παροχής ένδικης προστασίας στους ιδιώτες που καθιερώνεται από τη Συνθήκη. Κατά συνέπεια, όταν ένα πρόσωπο εκτιμά ότι θίγεται από την ορθή εφαρμογή κανονιστικής ρυθμίσεως της Ένωσης την οποία θεωρεί παράνομη και ότι η γενεσιουργός αιτία της προβαλλόμενης ζημίας πρέπει ως εκ τούτου να καταλογιστεί αποκλειστικώς στην Ένωση, το παραδεκτό αυτής της αγωγής αποζημιώσεως μπορεί, παρά ταύτα, να εξαρτάται, σε ορισμένες περιπτώσεις, από την εξάντληση των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εσωτερικού δικαίου. Προκειμένου να συμβαίνει τούτο, πρέπει επίσης τα εν λόγω εθνικά μέσα παροχής εννόμου προστασίας να διασφαλίζουν αποτελεσματικά την προστασία των ενδιαφερομένων ιδιωτών και να καθιστούν δυνατή την αποκατάσταση της προβαλλόμενης ζημίας (βλ.

αποφάσεις της 30ής Μαΐου 1989, *Roquette frères* κατά Επιτροπής, 20/88, Συλλογή, EU:C:1989:221, σκέψη 15 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 23ης Νοεμβρίου 2004, *Cantina sociale di Dolianova κ.λπ.* κατά Επιτροπής, T-166/98, Συλλογή, EU:T:2004:337, σκέψη 115 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 19 Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η επιταγή περί εξαντλήσεως των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εσωτερικού δικαίου έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση, η οποία χαρακτηρίζεται από την άσκηση αγωγών του εθνικού δικαίου με αίτημα την καταβολή τόκων επί των επιστραφέντων δασμών αντιντάμπινγκ και της υπό κρίση αγωγής ενώπιον του δικαστή της Ένωσης, με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας που απορρέει από την καταβολή τραπεζικών τόκων επί των δανείων που συνήφθησαν λόγω της απώλειας ρευστότητας εξαιτίας της καταβολής των δασμών αυτών, και ανεξαρτήτως της απόφασεως της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, *Holcim (Romania)* κατά Επιτροπής (T-317/12, Συλλογή, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως, EU:T:2014:782, σκέψεις 73 έως 77), η οποία περιόρισε τις περιπτώσεις απαραδέκτου λόγω μη εξαντλήσεως των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εσωτερικού δικαίου, κρίνεται, εν πάση περιπτώσει, ότι η μη εξάντληση των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εθνικού δικαίου από την ενάγουσα δεν συνεπάγεται το अपαράδεκτο της αγωγής της.
- 20 Πράγματι, δεν μπορεί να κριθεί ότι οι διοικητικές προσφυγές και οι αγωγές που ασκήθηκαν ή είναι δυνατό να ασκηθούν ενώπιον των εθνικών αρχών εν προκειμένω διασφαλίζουν αποτελεσματικά την προστασία των δικαιωμάτων της ενάγουσας, υπό την έννοια της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 18 ανωτέρω, και, συνεπώς, δεν έπρεπε να έχουν εξαντληθεί για να είναι παραδεκτή η υπό κρίση αγωγή.
- 21 Λαμβανομένης υπόψη της κατ' ανάγκην υποθετικής αναλύσεως της αποτελεσματικότητας των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εθνικού δικαίου, δεδομένου ότι η επίμαχη ένσταση απαραδέκτου αντιτάσσεται εξ ορισμού σε ενάγοντα που δεν εξάντλησε τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας του εθνικού δικαίου, ο δικαστής της Ένωσης έχει απορρίψει τέτοια ένσταση απαραδέκτου οσάκις η έκβαση των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εσωτερικού δικαίου ήταν «εξαιρετικά αβέβαιη» (απόφαση της 30ής Μαΐου 1984, *Eximo Molkereierzeugnisse Handelsgesellschaft* κατά Επιτροπής, 62/83, Συλλογή, EU:C:1984:197, σκέψη 15· βλ., επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1986, *Krohn Import-Export* κατά Επιτροπής, 175/84, Συλλογή, EU:C:1986:85, σκέψη 28) ή η εφαρμογή των μέσων αυτών παροχής εννόμου προστασίας ήταν «εξαιρετικά δυσχερής» (απόφαση *Cantina sociale di Dolianova κ.λπ.* κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, EU:T:2004:337, σκέψη 117). Συνεπώς, το βάρος αποδείξεως που φέρει ο ενάγων στον οποίο αντιτάσσεται η μη εξάντληση των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εθνικού δικαίου δεν πρέπει να βαίνει πέραν της παροχής ενδείξεων ικανών να προκαλέσουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματικότητα της προστασίας που εξασφαλίζουν τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας του εθνικού δικαίου (βλ., υπό την έννοια αυτή και κατ' αναλογία, αποφάσεις της 26ης Οκτωβρίου 1993, *Caronna* κατά Επιτροπής, T-59/92, Συλλογή, EU:T:1993:91, σκέψη 35, και της 9ης Μαρτίου 2005, *L* κατά Επιτροπής, T-254/02, Συλλογή Υπ.Υπ., EU:T:2005:88, σκέψη 148).
- 22 Εν προκειμένω, η ενάγουσα παρέσχε τέτοιου είδους ενδείξεις.
- 23 Πράγματι, η ενάγουσα εξέθεσε λεπτομερώς τις εφαρμοστέες διατάξεις και υπογράμμισε το γεγονός, το οποίο εξάλλου επιβεβαιώνεται από το Συμβούλιο στο υπόμνημα αντικρούσεως, ότι οι διατάξεις αυτές δεν επιτρέπουν την καταβολή των ζητηθέντων εν προκειμένω τόκων.

24 Συγκεκριμένα, το άρθρο 241 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί (στο εξής: κοινοτικός τελωνειακός κώδικας), εφαρμοστέο κατά την ημερομηνία των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση υποθέσεως, όπως επιβεβαίωσαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ορίζει τα εξής:

«Η εκ μέρους των τελωνειακών αρχών επιστροφή ποσών εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών καθώς και πιστωτικών τόκων ή τόκων υπερημερίας που ενδεχομένως έχουν εισπραχθεί με την ευκαιρία της πληρωμής των ποσών αυτών, δεν γεννά υποχρέωση καταβολής τόκων από τις εν λόγω αρχές. Ωστόσο, καταβάλλεται τόκος:

— όταν απόφαση που εγκρίνει αίτηση επιστροφής ποσών δασμών δεν εκτελείται μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της εν λόγω απόφασης,

— όταν αυτό προβλέπεται από διατάξεις του εθνικού δικαίου.

[...]

25 Εν προκειμένω, από κανένα έγγραφο της δικογραφίας δεν προκύπτει και κανένας διάδικος δεν ισχυρίζεται, εξάλλου, ότι η απόφαση που διατάσσει την επιστροφή δεν εκτελέστηκε εντός της προθεσμίας την οποία προβλέπει το άρθρο 241, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα. Άλλωστε, η εφαρμοστέα εθνική διάταξη, υπό την έννοια του άρθρου 241, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, ήτοι το άρθρο 236 του Abgabenordnung (γερμανικού τελωνειακού κώδικα), προβλέπει την καταβολή τόκων μόνον όταν η επιστροφή των επιμάχων δασμών έχει διαταχθεί με εθνική δικαστική απόφαση, πράγμα το οποίο δεν συνέβη εν προκειμένω.

26 Εξάλλου, η ενάγουσα διαβίβασε, συνημμένα στο δικόγραφο της αγωγής και σε έγγραφο το οποίο εστάλη ως απάντηση σε ερώτημα υποβληθέν από το Γενικό Δικαστήριο, τις αποφάσεις των εθνικών αρχών οι οποίες αρνήθηκαν όλες να καταβάλουν τους ζητηθέντες τόκους, βάσει των διατάξεων τις οποίες αφορά η προηγούμενη σκέψη, καθώς και ένα έγγραφο του προέδρου του τετάρτου τμήματος του Finanzgericht Hamburg της 5ης Φεβρουαρίου 2015, το οποίο επικυρώνει εκ πρώτης όψεως την άρνηση αυτή στην υπόθεση που χαρακτηρίζεται ως «πιλοτική υπόθεση» για τις ένδικες διαφορές του εθνικού δικαίου με αντικείμενο την καταβολή των τόκων που αφορούν τους επιστραφέντες δασμούς αντιντάμπινγκ (βλ. σκέψη 9 ανωτέρω).

27 Οι αποφάσεις αυτές απέρριψαν όλες τη δυνατότητα εφαρμογής εν προκειμένω της λύσεως που προκύπτει από την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Zuckerfabrik Jülich κ.λπ. (C-113/10, C-147/10 και C-234/10, Συλλογή, EU:C:2012:591, σκέψεις 65 έως 67· βλ., επίσης, απόφαση της 18ης Απριλίου 2013, Irimie, C-565/11, Συλλογή, EU:C:2013:250, σκέψεις 21 και 22). Κατά την απόφαση αυτή, όσοι έχουν δικαίωμα επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στην παραγωγή στον τομέα της ζάχαρης, οι οποίες καθορίστηκαν βάσει ανίσχυρου κανονισμού δικαιούνται επίσης να εισπράττουν τόκους επί των ποσών αυτών (απόφαση Zuckerfabrik Jülich κ.λπ., προπαρατεθείσα, EU:C:2012:591, σκέψη 67), δεδομένου ότι το Δικαστήριο έχει καθιερώσει στον τομέα αυτόν την αρχή της υποχρέωσης των κρατών μελών να επιστρέφουν εντόκως τα ποσά των φόρων που επιβλήθηκαν κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης (απόφαση Zuckerfabrik Jülich κ.λπ., προπαρατεθείσα, EU:C:2012:591, σκέψη 66).

28 Συνεπώς, μολοντί, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, δεν είναι δυνατό να αποκλεισθεί εντελώς ότι, βάσει της αποφάσεως Zuckerfabrik Jülich κ.λπ., σκέψη 27 ανωτέρω (EU:C:2012:591), η άσκηση των εθνικών ενδίκων βοηθημάτων μπορεί να καταλήξει στην καταβολή των ζητηθέντων τόκων, τα στοιχεία που προσκόμισε η ενάγουσα εν προκειμένω επαρκούν για να δημιουργηθούν σοβαρές αμφιβολίες ως προς την κατάληξη αυτή.

- 29 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, η ενάγουσα απέδειξε επαρκώς την ανεπάρκεια των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εθνικού δικαίου, χωρίς να υπάρχει λόγος αναμονής της εκβάσεως των εκκρεμών εθνικών διαδικασιών.
- 30 Κατά συνέπεια, η ένσταση απαραδέκτου λόγω μη εξαντλήσεως των μέσων παροχής εννόμου προστασίας του εθνικού δικαίου πρέπει να απορριφθεί, όπως και το αίτημα αναστολής της διαδικασίας στην υπό κρίση υπόθεση, εν αναμονή της περατώσεως των προαναφερθεισών εθνικών διαδικασιών, το οποίο υπέβαλε η Επιτροπή.

Επί του βασίμου της αγωγής

- 31 Κατά πάγια νομολογία, η στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, υπό την έννοια του άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, λόγω παράνομης συμπεριφοράς των οργάνων της, εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο παράνομος χαρακτήρας της προσαπτόμενης στα θεσμικά όργανα συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προσαπτόμενης συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (βλ. αποφάσεις της 19ης Απριλίου 2012, *Artogodan κατά Επιτροπής*, C-221/10 P, Συλλογή, EU:C:2012:216, σκέψη 80 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 16ης Μαΐου 2013, *Gap granen & producten κατά Επιτροπής*, T-437/10, EU:T:2013:248, σκέψη 16 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Επί του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς των θεσμικών οργάνων

- 32 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι από την απόφαση GLS, προπαρατεθείσα στη σκέψη 7 (EU:C:2012:158), προκύπτει ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο παρέβησαν το καθήκον τους επιμέλειας και παραβίασαν την αρχή της χρηστής διοικήσεως, καθόσον, κατά παράβαση των απαιτήσεων του άρθρου 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, καθόρισαν την κανονική αξία του επιμάχου προϊόντος βάσει των τιμών που πράγματι καταβάλλονταν ή έπρεπε να καταβάλλονται στην Ένωση για ομοειδές προϊόν, χωρίς να έχουν επιδείξει την απαιτούμενη επιμέλεια προκειμένου να προσδιορίσουν την αξία αυτή με βάση τις τιμές που ισχύουν για το ίδιο αυτό προϊόν σε τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς.
- 33 Στην απόφασή του GLS, προπαρατεθείσα στη σκέψη 7 (EU:C:2012:158, σκέψη 36), το Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο, καθορίζοντας την κανονική αξία του επιμάχου προϊόντος με βάση τις τιμές που πράγματι καταβάλλονταν ή έπρεπε να καταβάλλονται στην Ένωση για ομοειδές προϊόν, χωρίς να επιδείξουν όλη την απαιτούμενη επιμέλεια προκειμένου να προσδιορίσουν την αξία αυτή με βάση τις τιμές που καταβάλλονταν για το ίδιο αυτό προϊόν σε τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς, δεν τήρησαν τις απαιτήσεις του άρθρου 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού.
- 34 Από την απόφαση αυτή προκύπτει, πρώτον, ότι το ανίσχυρο του κανονισμού 1355/2008 και, ως εκ τούτου, η προβαλλόμενη παράνομη συμπεριφορά εν προκειμένω πρέπει να καταλογισθούν τόσο στην Επιτροπή, η οποία διεξήγαγε τη διαδικασία αντιντάμπινγκ και εξέδωσε τον προσωρινό κανονισμό αντιντάμπινγκ, όσο και στο Συμβούλιο, το οποίο εξέδωσε τον οριστικό κανονισμό αντιντάμπινγκ ο οποίος επικυρώνει τον προσωρινό κανονισμό.
- 35 Δεύτερον, προκύπτει ότι προσάπτεται στα δύο αυτά θεσμικά όργανα παράβαση του καθήκοντός τους επιμέλειας, το οποίο αντιστοιχεί κατ' ουσίαν στο καθήκον αρωγής και στην αρχή της χρηστής διοικήσεως, η παράβαση των οποίων προβάλλεται από την ενάγουσα, κατά την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, το οποίο καθορίζει τη μέθοδο υπολογισμού της κανονικής αξίας.

- 36 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, κατά πάγια νομολογία, μόνον η κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου ο οποίος σκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες μπορεί να στοιχειοθετήσει την εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης και ότι, προς εκτίμηση της υπάρξεως κατάφωρης παραβάσεως κανόνα δικαίου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το περιθώριο εκτιμήσεως το οποίο διαθέτει το θεσμικό όργανο που εξέδωσε την πράξη. Συνεπώς, όταν τα θεσμικά όργανα έχουν εξουσία εκτιμήσεως, το αποφασιστικό κριτήριο προκειμένου να κριθεί ότι μια παραβίαση του δικαίου της Ένωσης είναι κατάφωρη είναι η πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στην εξουσία αυτή. Αντιθέτως, όταν τα θεσμικά όργανα έχουν σημαντικώς περιορισμένο, αν όχι ανύπαρκτο, περιθώριο εκτιμήσεως, η απλή παραβίαση του δικαίου της Ένωσης μπορεί να αρκεί προς απόδειξη της υπάρξεως κατάφωρης παραβάσεως (βλ. αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2000, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, C-352/98 P, Συλλογή, EU:C:2000:361, σκέψεις 42 έως 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 2ας Μαρτίου 2010, Arcelor κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, T-16/04, Συλλογή, EU:T:2010:54, σκέψη 141 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 37 Συνεπώς, πρέπει προηγουμένως να προσδιορισθεί η έκταση του περιθωρίου εκτιμήσεως των κοινοτικών οργάνων κατά την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού.
- Επί του περιθωρίου εκτιμήσεως των θεσμικών οργάνων
- 38 Προκειμένου να διαπιστωθεί η έκταση του περιθωρίου εκτιμήσεως που είχαν τα θεσμικά όργανα, πρέπει προηγουμένως να προσδιορισθεί η συγκεκριμένη συμπεριφορά που προσάπτεται στα όργανα αυτά κατά την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού και, εν προκειμένω, η παρανομία που δικαιολόγησε την κήρυξη του ανισχύρου του κανονισμού 1355/2008. Η διαδικασία αυτή εξηγείται από το ότι η εφαρμογή μιας διατάξεως είναι δυνατό να απαιτεί διάφορες πράξεις για τις οποίες το επιφορτισμένο με την εφαρμογή της διατάξεως αυτής θεσμικό όργανο δεν έχει κατ' ανάγκην το ίδιο περιθώριο εκτιμήσεως. Τούτο ισχύει ιδίως στην περίπτωση διατάξεων που προβλέπουν τη μέθοδο υπολογισμού μιας αξίας, όπως είναι η κανονική αξία που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του περιθωρίου ντάμπινγκ (βλ., για μια ανάλογη διαδικασία, όσον αφορά τη μέθοδο υπολογισμού της τιμής εισαγωγής στον τομέα των δημητριακών, απόφαση *Gap granen & producten* κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 31, EU:T:2013:248, σκέψεις 30 έως 41).
- 39 Εν προκειμένω, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η ενάγουσα, η παρανομία που προσάπτεται στα θεσμικά όργανα δεν συνίσταται στην επιλογή της επικουρικής μεθόδου υπολογισμού που στηρίζεται στις τιμές που εφαρμόζονταν στην Ένωση αντί της μεθόδου που στηρίζεται στις τιμές που εφαρμόζονταν σε μια τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς, επιλογή για την οποία δεν είχαν κανένα περιθώριο εκτιμήσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση *GLS*, προπαρατεθείσα στη σκέψη 7, EU:C:2012:158, σκέψη 26, και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Υ. Βοτ στην υπόθεση *GLS*, C-338/10, Συλλογή, EU:C:2011:636, σημείο 97).
- 40 Αντιθέτως προς όσα υποστήριξε εξάλλου η ενάγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ωσαύτως δεν προσάπτεται στην Επιτροπή ότι παρέλειψε τελείως να εξετάσει τα παρασχεθέντα από τη Eurostat στοιχεία για τον υπολογισμό της κανονικής αξίας του οικείου προϊόντος. Πράγματι, το Δικαστήριο προσήψε στην Επιτροπή, όπως προκύπτει από την απόφαση *GLS*, προπαρατεθείσα στη σκέψη 7 (EU:C:2012:158, σκέψεις 34 έως 36· βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Υ. Βοτ στην υπόθεση *GLS*, προπαρατεθείσες στη σκέψη 39, EU:C:2011:636, σημεία 107 έως 119), ότι δεν εξέτασε με όλη την απαιτούμενη επιμέλεια τα στοιχεία της Eurostat, δηλαδή ότι δεν εκμεταλλεύθηκε επαρκώς τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία και ότι δεν εξακολούθησε την εκ μέρους της αναζήτηση τρίτης χώρας με οικονομία αγοράς με βάση τα στοιχεία αυτά.
- 41 Η Επιτροπή διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως συναφώς, τόσο ως προς την ανάλυση των στοιχείων της Eurostat όσο και ως προς την εξακολούθηση των ερευνών της βάσει της αναλύσεως αυτής.

- 42 Ενδείξεις για το περιθώριο εκτιμήσεως των θεσμικών οργάνων κατά την εξέταση των στοιχείων της Eurostat παρέχει, αφενός, το γεγονός, το οποίο υπογραμμίζει η Επιτροπή, ότι τα στοιχεία που συλλέγονται προκειμένου να προσδιορισθεί η τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς, υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, είναι κατ' ανάγκην οικονομικά στοιχεία που αποτελούν τη βάση πολύπλοκων εκτιμήσεων, όπως είναι ο προσδιορισμός της υπάρξεως και του μεγέθους της παραγωγής, στην εν λόγω χώρα, του οικείου προϊόντος ή ομοειδούς προϊόντος (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 22ας Οκτωβρίου 1991, Nölle, C-16/90, Συλλογή, EU:C:1991:402, σκέψεις 11 έως 17, της 29ης Μαΐου 1997, Rotexchemie, C-26/96, Συλλογή, EU:C:1997:261, σκέψη 10, και της 28ης Σεπτεμβρίου 1995, Ferchimex κατά Συμβουλίου, T-164/94, Συλλογή, EU:T:1995:173, σκέψη 66).
- 43 Ενδείξεις για το περιθώριο εκτιμήσεως των θεσμικών οργάνων, κατά την εξακολούθηση των ερευνών με βάση τις πρώτες αναλύσεις που διενεργήθηκαν, παρέχουν, αφετέρου, οι διατάξεις του βασικού κανονισμού οι οποίες προβλέπουν ότι η Επιτροπή προσδιορίζει την τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς με βάση «κάθε αξιόπιστη πληροφορία διαθέσιμη» (άρθρο 2, παράγραφος 7, στοιχείο α', δεύτερο εδάφιο, του βασικού κανονισμού), αφήνοντάς της συγχρόνως περιθώριο εκτιμήσεως ως προς τον προσδιορισμό της διαθεσιμότητας των στοιχείων, δεδομένου ότι τα μέσα έρευνας που προβλέπονται είναι προαιρετικά και η εφαρμογή τους εν προκειμένω είναι δυσχερής, κατά μείζονα λόγο διότι αφορούν στοιχεία σχετικά με τρίτες χώρες (άρθρο 6, παράγραφος 4, του βασικού κανονισμού), και περιθώριο εκτιμήσεως κατά τον προσδιορισμό της αξιοπιστίας των συλλεγέντων στοιχείων, δεδομένου ότι η ακρίβειά τους πρέπει να ελέγχεται μόνον «κατά το δυνατόν» (άρθρο 6, παράγραφος 8, του βασικού κανονισμού).
- 44 Οι διαπιστώσεις αυτές δεν αποδυναμώνονται από την κρίση του Δικαστηρίου στη σκέψη 32 της αποφάσεως GLS, προπαρατεθείσας στη σκέψη 7 (EU:C:2012:158· βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Y. Bot στην υπόθεση GLS, προπαρατεθείσες στη σκέψη 39, EU:C:2011:636, σημεία 101 και 102), κατά την οποία η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να εξετάζει αυτεπαγγέλτως όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες, διότι ο ρόλος της κατά την έρευνα αντιντάμπινγκ δεν είναι ρόλος διαιτητή, του οποίου η αρμοδιότητα περιορίζεται στη λήψη αποφάσεως βάσει των πληροφοριών και των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζουν οι συμμετέχοντες στην έρευνα. Πράγματι, με τη διαπίστωση αυτή, το Δικαστήριο διευκρίνισε τις πηγές των «διαθέσιμων στοιχείων» στις οποίες η Επιτροπή έπρεπε να στηρίξει την ανάλυσή της, οι οποίες δεν περιορίζονται στα στοιχεία που παρέσχον οι διάδικοι, και δεν είχε την πρόθεση να περιορίσει το περιθώριο εκτιμήσεως της Επιτροπής κατά τον προσδιορισμό της διαθεσιμότητας των στοιχείων που απορρέουν από τις πηγές αυτές, τούτο δε κατά μείζονα λόγο διότι το Δικαστήριο αναφέρθηκε, στην ίδια σκέψη της αποφάσεως GLS, προπαρατεθείσας στη σκέψη 7 (EU:C:2012:158), στις εξουσίες έρευνας που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 4, του βασικού κανονισμού.
- 45 Συνεπώς, δεδομένου ότι η Επιτροπή είχε εξουσία εκτιμήσεως εν προκειμένω, η ενάγουσα πρέπει να αποδείξει πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση της εξουσίας αυτής προκειμένου να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη της Ένωσης.
- Επί της πρόδηλης και σοβαρής υπερβάσεως εκ μέρους των θεσμικών οργάνων των ορίων της εξουσίας τους εκτιμήσεως
- 46 Διευκρινίζεται, κατ' αρχάς, ότι η έλλειψη επιμέλειας αποτελεί ένα από τα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη η νομολογία για να διαπιστωθεί ότι η πλημμέλεια ή η πλάνη στην οποία υπέπεσε ένα θεσμικό όργανο συνιστά κατάφωρη παραβίαση του δικαίου της Ένωσης (βλ. απόφαση Gap granen & producten κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 31, EU:T:2013:248, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συναφώς, το καθήκον επιμέλειας χρησιμεύει για να «καταστήσει κατάφωρη» την παραβίαση άλλης αρχής ή την παράβαση άλλου κανόνα του δικαίου της Ένωσης. Αντιθέτως, εν προκειμένω, το καθήκον επιμέλειας συνιστά την αρχή της οποίας η παραβίαση προβλήθηκε και διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο.

- 47 Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι, προκειμένου η παράβαση του καθήκοντος επιμέλειας να είναι δυνατό να χαρακτηριστεί ως πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων της εξουσίας εκτιμήσεως ενός θεσμικού οργάνου, το καθήκον επιμέλειας πρέπει να έχει παραβιασθεί πλήρως, δεδομένου ότι απλή εσφαλμένη εκτίμηση της εκτάσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από το καθήκον αυτό δεν επαρκεί (βλ., όσον αφορά τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και του καθήκοντος αρωγής, απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-167/94, Συλλογή, EU:T:1995:169, σκέψη 89 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 48 Συνεπώς, πρέπει να κριθεί αν, εν προκειμένω, η συμπεριφορά της Επιτροπής αποτελεί συνέπεια πλήρους παραβάσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από το καθήκον επιμέλειας ή απλώς εσφαλμένης εκτιμήσεως της εκτάσεως των εν λόγω υποχρεώσεων.
- 49 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 40 ανωτέρω, στην απόφαση GLS, προπαρατεθείσα στη σκέψη 7 (EU:C:2012:158), το Δικαστήριο κήρυξε τον κανονισμό 1355/2008 ανίσχυρο με το σκεπτικό ότι η Επιτροπή παρέβη το καθήκον επιμέλειας το οποίο υπέχει, μην εξακολουθώντας τις έρευνές της βάσει των στοιχείων της Eurostat που αφορούσαν τις εισαγωγές στην Ένωση του οικείου προϊόντος από τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς.
- 50 Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτόν, τα θεσμικά όργανα δεν παρέβησαν τελείως τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το καθήκον επιμέλειας.
- 51 Πράγματι, η Επιτροπή δεν παρέλειψε, δεδομένου ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν πρότειναν τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς, να λάβει μέτρα έρευνας προκειμένου να αναζητήσει τέτοιου είδους χώρες, συμπεριφορά η οποία θα αποτελούσε πρόδηλη και σοβαρή παράβαση του καθήκοντός της επιμέλειας (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 47, EU:T:1995:169, σκέψη 88, και της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, ATC κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-333/10, Συλλογή, EU:T:2013:451, σκέψεις 88 και 91).
- 52 Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 40 του κανονισμού 642/2008 και όπως διευκρίνισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το θεσμικό όργανο αυτό διεξήγαγε αυτεπαγγέλτως έρευνα κατά τη διαδικασία αντιντάμπινγκ. Ειδικότερα, λαμβανομένου υπόψη του ότι η διαδικασία αυτή κινήθηκε κατόπιν της καταγγελίας μιας ισπανικής ενώσεως, ζήτησε από τις ισπανικές αρχές να προβούν στους αναγκαίους ελέγχους και στις αναγκαίες εξακριβώσεις, προκειμένου να προσδιορισθούν οι τρίτες χώρες με οικονομία αγοράς που εξαγούν το οικείο προϊόν προς την Ένωση. Χάρη στην έρευνα αυτή, η Επιτροπή ανακάλυψε την ύπαρξη δύο Ταϊλανδών παραγωγών του οικείου προϊόντος, στους οποίους απέστειλε ερωτηματολόγια.
- 53 Όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας Υ. Βοτ, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι, ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτόν, δεν επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια έναντι των δύο αυτών επιχειρήσεων. Πράγματι, οι συνθήκες υπό τις οποίες τους έθεσε ερωτήσεις και η προθεσμία εντός της οποίας αυτές κλήθηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο τους επέτρεπαν να απαντήσουν, οπότε η παράλειψή τους οφείλεται πλήρως σε δική τους υπαιτιότητα, τούτο δε κατά μείζονα λόγο διότι η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα μέσο πίεσεως έναντι επιχειρήσεων τρίτων χωρών ώστε να τις εξαναγκάσει να συνεργαστούν (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Υ. Βοτ στην υπόθεση GLS, προπαρατεθείσες στη σκέψη 39, EU:C:2011:636, σημεία 115 και 116).
- 54 Αντιθέτως, η Επιτροπή όφειλε, κατόπιν της μη απαντήσεως των δύο ταϊλανδικών επιχειρήσεων, να συνεχίσει τις έρευνές της, τούτο δε κατά μείζονα λόγο διότι είχε στη διάθεσή της τον αναγκαίο χρόνο προκειμένου να το πράξει, δεδομένου ότι οι επαφές της με τις εν λόγω επιχειρήσεις απέβησαν άκαρπες τον Δεκέμβριο του 2007 και ο προσωρινός κανονισμός εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2008. Ως εκ τούτου, μη συνεχίζοντας τις έρευνές της, η Επιτροπή δεν κατέβαλε σοβαρή και επαρκή προσπάθεια (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση GLS, προπαρατεθείσα στη σκέψη 7, EU:C:2012:158, σκέψη 34, και

προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Υ. Bot στην υπόθεση GLS, προπαρατεθείσες στη σκέψη 39, EU:C:2011:636, σημεία 117 και 119· βλ., επίσης, κατ' αναλογία, απόφαση Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 47, EU:T:1995:169, σκέψη 88).

- 55 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εκτίμησε εσφαλμένως την έκταση των υποχρεώσεων της οι οποίες απορρέουν από το καθήκον της επιμέλειας, αλλά δεν παρέβη τελείως τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το καθήκον αυτό.
- 56 Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι εν προκειμένω δεν μπορεί να προσαφθεί στα θεσμικά όργανα καμία πράξη ή συμπεριφορά ικανή να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Ένωσης.
- 57 Συνεπώς, η ευθύνη της Ένωσης δεν είναι δυνατό να στοιχειοθετηθεί, δεδομένου ότι αρκεί να μην πληρούται μία από τις τρεις προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της ευθύνης αυτής για να απορριφθεί το αίτημα αποζημίωσης, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθεί αν πληρούνται οι δύο άλλες προϋποθέσεις (απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2002, Förde-Reederei κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-170/00, Συλλογή, EU:T:2002:34, σκέψη 37· βλ., επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-146/91, Συλλογή, EU:C:1994:329, σκέψη 81).
- 58 Πρέπει εντούτοις να εξετασθεί, επαλλήλως, αν υφίσταται αρκούντως άμεση και βέβαιη αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της φερόμενης ως παράνομης συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας.

Επί της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παρανομίας και της ζημίας

- 59 Κατά πάγια νομολογία, η προβαλλόμενη ζημία πρέπει να απορρέει κατά επαρκώς άμεσο τρόπο από την προσαπτόμενη συμπεριφορά, καθόσον η συμπεριφορά αυτή πρέπει να αποτελεί τη γενεσιουργό αιτία της ζημίας, δεδομένου ότι δεν υπάρχει υποχρέωση αποκατάστασης κάθε βλαπτικής συνέπειας, έστω και απομακρυσμένης, της παράνομης καταστάσεως (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 1979, Dumortier κ.λπ. κατά Συμβουλίου, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 και 45/79, Συλλογή, EU:C:1979:223, σκέψη 21· βλ., επίσης, απόφαση της 10ης Μαΐου 2006, Galileo International Technology κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-279/03, Συλλογή, EU:T:2006:121, σκέψη 130 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Στον ενάγοντα απόκειται να αποδείξει την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προσαπτόμενης συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (βλ. απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1998, Coldiretti κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-149/96, Συλλογή, EU:T:1998:228, σκέψη 101 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 60 Η ενάγουσα δεν απέδειξε τέτοια αιτιώδη συνάφεια εν προκειμένω.
- 61 Πράγματι, τα στοιχεία που παρέσχε η ενάγουσα δεν αποδεικνύουν ότι οι τόκοι οι οποίοι, όπως αυτή υποστηρίζει, αποτελούν τη ζημία της απορρέουν από δάνεια τα οποία συνήψε λόγω της απώλειας ρευστότητας που οφείλεται στην καταβολή των επίδικων δασμών αντιντάμπινγκ.
- 62 Το μόνο προσκομισθέν αποδεικτικό στοιχείο, το οποίο αποτελεί το παράρτημα Α4 του δικογράφου της αγωγής, τιτλοφορούμενο «Κατάλογος των επιπλέον δαπανών από τόκους», παραθέτει υπό τη μορφή πινάκων τα ποσά τόκων που οφείλονται ανά χρονικό διάστημα (στήλη τιτλοφορούμενη «Gesamtzinsen», δηλαδή «Σύνολο των τόκων»), διευκρινίζοντας τα επιτόκια (στήλη «Zinssatz») καθώς και τα ποσά τα οποία αφορούν (στήλη «Betrag»). Εντούτοις, εκτός του ότι το παράρτημα δεν παρέχει καμία διευκρίνιση ως προς τη φύση των ποσών αυτών, πλην της μνείας «Πράξη επιβολής δασμών» («Steuerbescheid») ακολουθούμενης από έναν αριθμό, σημειωτέον ότι καταρτίστηκε από την ενάγουσα για τους σκοπούς της υπό κρίση αγωγής, όπως επιβεβαίωσε η ενάγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ως εκ τούτου, το εν λόγω έγγραφο, αυτό και μόνο, ελλείψει αποδεικτικού στοιχείου προερχόμενου από εξωτερική πηγή ή κάθε άλλου εγγράφου ικανού να τα ενισχύσει, δεν αρκεί για να θεμελιώσει την προβαλλόμενη αιτιώδη συνάφεια μεταξύ των τόκων, των δανείων και των

δασμών αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκαν αχρεωστήτως με τον κανονισμό 1355/2008 (βλ., όσον αφορά την αναγνώριση της περιορισμένης αποδεικτικής ισχύος ενός εγγράφου καταρτισθέντος από τον ενάγοντα, διάταξη της 3ης Σεπτεμβρίου 2014, Διαδικασία Σύμβουλοι Επιχειρήσεων κατά Επιτροπής, T-261/12, EU:T:2014:755, σκέψη 38).

- 63 Επιπλέον, ακόμη και αν υποθεθεί ότι τα παραρτήματα C2 και C3 του υπομνήματος απαντήσεως είναι δυνατό να κριθούν παραδεκτά, ενώ κατατέθηκαν εκπρόθεσμα, χωρίς δικαιολόγηση της εν λόγω εκπρόθεσμης υποβολής, ούτε αυτά καθιστούν δυνατό να αποδειχθεί η προβαλλόμενη αιτιώδης συνάφεια.
- 64 Βεβαίως το παράρτημα C2 αποδεικνύει, με τα στοιχεία που περιέχει (αποσπάσματα τραπεζικών λογαριασμών, πράξεις επιβολής και επιστροφής δασμών, καταρτισθείσες από τις τελωνειακές αρχές, τελωνειακές διασαφήσεις και αιτήσεις επιστροφής υποβληθείσες από την ενάγουσα και τις τέσσερις άλλες εταιρίες), την καταβολή και την επιστροφή των δασμών αντιντάμπινγκ καθώς και τα οικεία ποσά. Το παράρτημα C3, το οποίο περιέχει τις βεβαιώσεις της τράπεζας της ενάγουσας οι οποίες υπενθυμίζουν τους κύριους όρους των συμβάσεων της δανείου (δανεισθέντα ποσά, επιτόκια, ποσά τόκων, διάρκεια), αποδεικνύει, εξάλλου, την καταβολή τόκων. Επιπλέον, επισημαίνεται, κατόπιν αναλύσεως η οποία εντούτοις κατέστη δυσχερής ιδίως λόγω της ασαφούς παρουσιάσεως των πολυάριθμων εγγράφων που περιέχονται στο παράρτημα C2, ότι ορισμένα ποσά ή ορισμένα αθροίσματα ποσών τα οποία παρατίθενται στο παράρτημα C2 αντιστοιχούν σε ορισμένα ποσά τα οποία παρατίθενται στο παράρτημα A4 ως δανεισθέντα ποσά και ότι τα επιτόκια που περιέχονται στο παράρτημα C3 αντιστοιχούν στα παρατιθέμενα στο παράρτημα A4.
- 65 Εντούτοις, ο συνδυασμός των τριών επιμάχων παραρτημάτων, δεν αποδεικνύει, αυτός και μόνον, ότι η ενάγουσα συνήψε δάνεια λόγω των αχρεωστήτως καταβληθέντων δασμών αντιντάμπινγκ και όχι αποκλειστικώς και μόνο για να χρηματοδοτήσει γενικώς τη δραστηριότητά της ανεξαρτήτως των επιμάχων δασμών αντιντάμπινγκ. Αφενός, όπως ορθώς υπογράμμισε το Συμβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τα παραρτήματα C2 και C3 δεν έχουν καμία σχέση μεταξύ τους, δεδομένου ότι τα δανεισθέντα ποσά, όπως τα παρατιθέμενα στο παράρτημα C3, αντιπροσωπεύουν ποσά πολύ υψηλότερα από τα ποσά των αχρεωστήτως καταβληθέντων δασμών αντιντάμπινγκ που προκύπτουν από το παράρτημα C2. Αφετέρου, τα παραρτήματα C2 και C3 στην καλύτερη περίπτωση παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία, διότι απορρέουν από εξωτερικές πηγές και/ή έχουν καταρτισθεί υπό τη μορφή επισήμων εγγράφων, αφορώντα τους επιμάχους δασμούς αντιντάμπινγκ και τα επιτόκια (βλ. σκέψη 64 ανωτέρω), αλλά δεν θεραπεύουν την ανεπαρκή αποδεικτική αξία του παραρτήματος A4 (βλ. σκέψη 62 ανωτέρω) και ως εκ τούτου δεν επαρκούν, ακόμη και σε συνδυασμό με το παράρτημα A4, για την απόδειξη της σχέσεως μεταξύ των αχρεωστήτως καταβληθέντων δασμών αντιντάμπινγκ, των συναφθέντων δανείων και της καταβολής των αντιστοιχών τόκων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2001, T. Port κατά Επιτροπής, T-1/99, Συλλογή, EU:T:2001:36, σκέψεις 72 και 73).
- 66 Η αναγκαιότητα συνάψεως εκ μέρους της ενάγουσας των προαναφερθέντων δανείων λόγω των επιδικών δασμών αντιντάμπινγκ είναι κατά μείζονα λόγο αμφίβολη, δεδομένου ότι αυτή αναγνώρισε, στο υπόμνημα απαντήσεως, όπως υπογράμμισαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, ότι μετακύλισε τους δασμούς αυτούς στους πελάτες της. Η ενάγουσα, στη χειρότερη περίπτωση, υποχρεώθηκε να καταφύγει στον δανεισμό για να χρηματοδοτήσει τις αγορές της εν αναμονή της πώλησεως των προϊόντων της και της συνακόλουθης μετακυλίσεως των δασμών αντιντάμπινγκ στους πελάτες της, αλλά ουδόλως ήταν υποχρεωμένη να δανεισθεί τα επίμαχα ποσά για τις κατά πολύ μακρότερες διάρκειες των συμβάσεων δανείων, που απορρέουν από το παράρτημα A4 του δικογράφου της αγωγής, δηλαδή για το διάστημα από την καταβολή των επιμάχων δασμών αντιντάμπινγκ μέχρι την επιστροφή τους από τις τελωνειακές αρχές. Κατά μείζονα λόγο, το Συμβούλιο υπογράμμισε, χωρίς να αντικρουσθεί επί του σημείου αυτού από την ενάγουσα, ότι η δραστηριότητα επί της οποίας επιβλήθηκαν οι επίμαχοι δασμοί αντιντάμπινγκ αντιπροσώπευε μόλις το 6% του μέγιστου κύκλου εργασιών των εισαγωγών τους οποίους αφορούσε η έρευνα αντιντάμπινγκ, όπως η ενάγουσα, καθιστώντας, ως εκ τούτου, μη αληθοφανή, ελλείψει αποδείξεως, ακόμη δε και επιχειρηματολογίας

περί του αντιθέτου εκ μέρους της ενάγουσας, τον ισχυρισμό περί απώλειας ρευστότητας οφειλόμενης στην καταβολή των επιδίκων δασμών αντιντάμπινγκ, καθιστώντας αναγκαία την προσφυγή στον δανεισμό.

- 67 Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προβληθείσας παρανομίας και της προβληθείσας ζημίας.
- 68 Συνεπώς, η προϋπόθεση αυτή για τη στοιχειοθέτηση της ευθύνης της Ένωσης δεν πληρούται, χωρίς να είναι ανάγκη να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί των προβαλλομένων εκ μέρους του Συμβουλίου και της Επιτροπής περί της ρήξεως της εν λόγω αιτιώδους συνάφειας, λόγω της αμελούς συμπεριφοράς της ενάγουσας και της εκ νέου θεσπίσεως των επιμάχων δασμών αντιντάμπινγκ με τον κανονισμό 158/2013. Εντεύθεν συνάγεται ότι δεν συντρέχει λόγος να γίνει δεκτό το αίτημα περί αναστολής της παρούσας διαδικασίας το οποίο υπέβαλε η Επιτροπή, βασιζόμενο στο ότι δύο προδικαστικά ερωτήματα με αντικείμενο την εκτίμηση του κύρους του κανονισμού 158/2013 (συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-283/14, CM Eurologistik, και C-284/14, GLS) εκκρεμούν αυτή τη στιγμή ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 69 Συνεπώς, η υπό κρίση αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, ως προς τα κύρια και ως προς τα επικουρικά αιτήματά της, χωρίς να συντρέχει λόγος να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο, αφενός, επί του προβαλλομένου μερικώς απαραδέκτου της αγωγής, καθόσον αφορά τους τόκους οι οποίοι απορρέουν από τα δάνεια που συνήφθησαν λόγω των δασμών αντιντάμπινγκ που καταβλήθηκαν για τις εισαγωγές οι οποίες διενεργήθηκαν μέσω των τεσσάρων άλλων εταιριών και, αφετέρου, επί της ενστάσεως απαραδέκτου που αφορά καταστρατήγηση διαδικασίας, καθόσον η αγωγή σκοπεύει στην πραγματικότητα στην ακύρωση των αποφάσεων των εθνικών τελωνειακών αρχών.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 70 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η ενάγουσα ηττήθηκε, πρέπει να υποχρεωθεί να φέρει, εκτός από τα δικά της έξοδα, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, σύμφωνα με τα αιτήματα των εν λόγω θεσμικών οργάνων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αγωγή.**
- 2) Καταδικάζει την I. Schroeder KG (GmbH & Co.) στα δικαστικά έξοδα.**

Martins Ribeiro

Gervasoni

Madise

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Σεπτεμβρίου 2015.

(υπογραφές)